

Marija fon Sivers un Rūdolfs Šteiners

No Heinca Bindera lekcijas Lībekas atzarā 1988. gada 15.11.

Dārgie Antroposofiskās biedrības biedri, šovakar es gribu atgādināt jums mūsu kustības kopīgo sākumu. Es gribu aizvest jūs pie abu lielo personību, kas ir ierosinājušas mūsu kustību, izejas punkta, pievērst jūsu uzmanību viņu kopīgā ceļa un darbības sākumam antroposofijas vārdā.

Runa būs par viņu pirmo tikšanos lekcijās, ko Rūdolfs Šteiners lasīja 1900. gada rudenī teosofu forumā par kristīgo mistiku uz 20. gadsimta sliekšņa.

Rūdolfam Šteineram toreiz bija 39 gadi. Līdz šim viņš bija aktīvi darbojies literatūras un filosofijas jomā. Šis ceļš bija atvedis viņu no Vīnes caur Veimāru uz Berlīni.

Mariju fon Sivers, Baltijas ģenerāļa meitu, 33 gadu vecumā viņas dzīves ceļš bija atvedis no Pēterburgas caur Parīzi uz Berlīni, kur viņa bija iecerējusi turpināt savu teātra aktrises izglītību.

90. gadu beigās abi bija sasnieguši savā dzīvē iekšēja pavērsiena punktu, kas padarīja neiespējamu sākotnējo nodomu īstenošanu. Abu satikšanās noveda pie jauna izejas punkta.

Johanna Mike (*Mücke*) raksta savās atmiņās:

„Kādas sarunas laikā „*Hansi*” mājas dārzā, kurā piedalījās tikai Dr. kungs, Dr. Šteineres kundze un es, Dr. Šteiners atcerējās tos laikus, kad Dr. Šteineres kundze esot uzdevusi viņam jautājumu, vai būtu iespējams pasniegt šo (teosofisko) gudrību veidā, kas vairāk atbilstu Eiropas garam un ņemtu vērā Kristus impulsu.”

(Ir zināms Marijas Šteineres šai sakarā paustais izbrīns: „Vai tad neviens neatpazīst, ar ko mums šajā (Rūdolfa Šteintera) personībā ir darīšana?“)

Par to Rūdolfs Šteiners atskatoties teica:

„Līdz ar to man tika dota iespēja darboties (Teosofiskajā biedrībā) tā, kā es pats to biju vēlējies. Jautājums tika man uzdots, un pēc garīgiem likumiem es varēju sākt sniegt atbildi uz šo jautājumu.“

Par pirmo tikšanos Rūdolfs Šteiners savās atmiņās stāsta:

„Šajās lekcijās kādu dienu starp klausītājiem parādījās Marija fon Siversa, kura bija likteņa izredzēta ar stingru roku pārņemt pēc manu lekciju sākuma drīz nodibinātās „Teosofiskās biedrības vācu sekcijas“ vadību.“

Pēc Rūdolfa Šteintera nāves viņa mantojumā tika atrastas 600 pilnas pierakstītas piezīmju grāmatiņas. Vienā no tām jau 1900. gadā var lasīt:

„Tikai kopā ar viņu (Mariju fon Sivers) es varu to uzdrošināties...“

Te daži fragmenti no Rūdolfa Šteintera vēstulēm Marijai Šteinerei:

„Mēs abi, darbojoties kopā, drīkstam cerēt kaut ko sasniegt Vācijā. Mēs esam kopā arī tad, kad telpiski neesam blakus...“ (1903)

„...Mūsu kopīgais mērķis ir viens no Meistaru spēkiem, uz kuru mums abiem jātiecas uzticīgā, ciešā ieroču brālībā. Līdzticība ir pozitīvs spēks, kas iedarbojas uz mums magnētiski, un šo līdzticību Tu esi man atnesusi ar savu sapratni.“

„Es domāju par Tevi ar mīlestību. Man Tu esi priestere, jo kā tāda Tu raudzījies manī, kad es atpazinu Tavu individualitāti. Es augstu vērtēju tavas dvēseles šķīstumu, un tikai tādēļ es drīkstu justies cieši saistīts ar Tevi. Mēs dzīvojam kopā, jo iekšēji piederam viens otram, un mums vienmēr būs tiesības uz šīm attiecībām, ja skaidri apzināsimies, ka mūsu personīgās attiecības ir cauraustas ar svēto kalpošanas garu evolūcijai. Es zinu, ka nekas ne mazākajā mērā nedrīkst iztraucēt šo svētumu.“

Rūdolfs Šteiners un Marija fon Sivers, pirmā antroposofe, toreiz veidoja ne vien kustības pirmšūnu šeit uz Zemes, viņi veidoja arī Antroposofiskās biedrības pirmšūnu Teosofiskās biedrības ietvaros, kurā varēja iekļaut pārjutekliskā Mihaela kustība.

Jāpiebilst, ka šeit noteiktu lomu spēlē iemiesošanās sievišķajā organismā. Grāfs *Polzer-Hoditz* stāsta par Rūdolfu Šteineru, ka viņš – pēc paša vārdiem – Ziemassvētku sapulcē ne bez pamata

„...veidojot [jaunās Biedrības] valdi, mēģinājis ievērot zināmu līdzsvaru starp sievišķo un vīrišķo garu valdē, jo ir vērojama tendence, kas nāk no vecām attiecībām, izslēgt sievišķo garu”.

Tā tad garīgās kustības pirmšūnu, kurai bija jāplūst cauri mūsu Biedrībai, veidoja viens vīrietis un viena sieviete.

Un kā Dornahā tika uzņemti šie Rūdolfa Šteinera argumenti?

1935. gadā Dr. Ita Vegmanes kundze un Dr. Elizabete Vrēdes kundze tika izslēgtas no Vispārējās Antroposofiskās biedrības valdes. Tas pats liktenis piemeklēja 1942. gadā arī Mariju Šteineri fon Sivers kundzi.

Līdz ar to trīs „Sofijas elementa” pārstāves tika izraidītas un izslēgtas no valdes. Un turpmāk pār Biedrību valdīja tikai vīrišķais elements - intelekts. Šo varas cīņu rezultātā antroposofijas būtne tika izkropļota tiktāl, ka ir kļuvusi par torsu bez galvas, bez rokām un bez kājām.

Ir zināmi Rūdolfa Šteinera izteikumi, no kuriem izriet, ka īstenībā viņš gribēja nodibināt Biedrību uz VIŅAS pamata: Marija Šteinerē bija pirmais cilvēks, kas viņu atpazīna un pirmais, kas pilnībā nodeva sevi viņa misijas rīcībā.

Reiz Rūdolfs Šteiners izteica domu, ka „Par Mariju fon Sivers nevar rakstīt biogrāfiju, jo viņa ir kosmiska būtne.”

Protams, noteiktā mērā mēs visi esam „kosmiskas būtnes”, tomēr, lai saprastu šos Rūdolfa Šteinera vārdus visā to dziļumā, mums vajadzētu meklēt un veikt pētījumus, lai beidzot noskaidrotu šo noslēpumu. Tad katrā ziņā mums būtu jāmeklē ļoti augstu, lai atrastu šai būtnei adekvātu radniecību.

Tiek atstāstīts arī Marijas Šteineres sacītais, ka lielākās Rūdolfa Šteinera raizes bijušas par to, ka neviens nevaicāja viņa mistēriju vārdu un neviens pat negrasījās pētīt šo jautājumu. Arī tie mūsu 60 gadu gaitā veiktie darbi, kas ir pilni godbijības pret abām šīm entelehijām, neuzrāda ne mazākos mēģinājumus pētīt šo jautājumu un ienest tajā skaidrību.

Pēc Ziemassvētku sapulces Rūdolfs Šteiners vērsās pie tuvākajiem biedriem ar uzstājīgu lūgumu palikt uzticīgiem Marijas Šteineres palīgiem un aizsargātājiem, kad viņa paša vairs nebūs starp dzīvajiem.

Lai arī viņai uzticētā uzdevuma dēļ viņa piedzīvošot smagus uzbrukumus, taču – viņš reiz piemetināja – „viņi visi [uzbrucēji] galu galā cietīs neveiksmi”.

Ādolfs Ārensons reiz iebildis šim Rūdolfa Šteinera bažām, teikdams:

„Bet, doktora kungs, viņai taču ir Jūsu vārds!” Uz ko Rūdolfš Šteiners atbildēja: „Pat mans vārds viņu neaizsargās. Marija Šteinere dzīvos daudz ilgāk par mani, bet līdz pat nāvei viņa tiks spīdināta”.

Alberts Štefens līdz pat 1940. gadam bieži draugu lokā runāja par kādu testamentāru uzdevumu no Rūdolfš Šteinera puses. [Tas noteica, ka Alberts Štefens drīkstēja palikt par Biedrības priekšsēdētāju tikai ar noteikumu, ka Marija Šteinere būs viņam blakus. Vēlāk viņš to veiksmīgi padzina no savas apziņas. Tulk.]

Ziemassvētku sapulcē izveidotās valdes locekle Elizabete Vrēde raksta: „...Diemžēl, neskatoties uz brīnišķīgajām Rūdolfš Šteinera lekcijām, ko viņš lasīja pēc Ziemassvētku sapulces, starp vadošajiem biedriem arvien vēl pastāvēja nesaskaņas un strīdi. Tikai caur galvu uzņemtās spirituālās zināšanas daudzus veda nevis pie pieticības, bet pie spiritualitātē tērptas iedomības.”

Frīdrihs Ritelmeijers raksta:

„No vienas puses, līdz sirds dziļumiem labestīgs garīgais skolotājs, kas bija gatavs sniegt visniecīgāko palīdzību, no otras – Baltijas aristokrāte, kas reiz pati – pa pusei jokojot, pa pusei nopietni – Rūdolfš Šteinera klātbūtnē nosauca sevi par Biedrības „cerberu”, ko viņa pati nožēlojot.”

Uz to Rūdolfš Šteiners atbildēja, kā stāsta Klāra Valteres kundze, ka bez šīs aizsardzības viņš nebūtu varējis izpildīt savu uzdevumu; tā esot viņas karma – uzņemties viņa aizsargātājas lomu pret biedru egoismu.

Marija Šteineres kundze reiz sūdzējās, ka viņai vienmēr nākas aizraidīt vai norāt cilvēkus, kuri uzmācas viņam ar savām egoistiskajām vēlmēm. Uz to Dr. Šteiners viņai atbildēja: „Tu zini, ka tev tas jādara, jo es to nedrīkstu!”

Jā, Marija Šteineres kundze veidoja trauku substancei, kas viņam tajā bija jāieliek. Šis bija smags un nepateicīgs uzdevums, ko Marija Šteinere fon Sivers izpildīja dienu no dienas. Un par to viņa saņēma lielu nepateicību!

Marija Šteinere fon Sivers nomira 1948. gada 27. decembrī, gandrīz 82 gadu vecumā, Bītenbergā, savā *Chalet „Heimat”* (dzimtene), tālu no Dornahas, gandrīz trimdā.